NOTÍCIA DE LA GELTRÚ, SOTA LA DOMINACIÓ DE FERRER DE MANRESA (SEGLE XIV)

MATILDE VICTORIO I ALSINA
JOAQUIM BORRÀS I GÓMEZ
JOAN CRUZ I RODRÍGUEZ

La intenció d'aquesta comunicació és la de mirar de presentar una petita vista panoràmica de la Geltrú i dels seus aspectes socials, econòmics i polítics. La documentació que ha servit de base per a dur a cap aquest petit aprofundiment en la vida de la Geltrú ens mostra un territori en el qual els trets característics d'allò que s'anomena "societat feudal" es troben amb una força i un caràcter propis i, d'aquesta manera, ens parlen de lluites internes entre membres de la classe feudal per aconseguir i consolidar noves parcel.les de poder, ens parlen de polítiques intervencionistes per part dels feudals veïns, d'actuacions mitjanceres per part de poders més amplis, etc. Al mateix temps, ens donen informació valuosa per fer-nos una idea del nivell de vida i d'estructuració interna del territori del senyoriu.

NOTÍCIA DE LA GELTRÚ, SOTA LA DOMINACIÓ DE FERRER DE MANRESA (SEGLE XIV)

La troballa d'una sèrie de cartes referides al nucli medieval de la Geltrú dins el volum Vè del Llibre del Consell de la ciutat de Barcelona ha permès la realització d'aquest estudi i, al mateix temps, ha facilitat informació nova que ens deixa entreveure aspectes molt interessants de la Geltrú durant el segle XIV.

Les cartes, en nombre de 7, estan datades a l'any 1319, concretament entre els mesos de juliol i setembre, i formen part d'un intercanvi epistolar entre els consellers de la ciutat de Barcelona i el vescomte de Cardona. En elles, els consellers actuen com a mitjancers en un conflicte que afecta Ferrer de Manresa, senyor de la Geltrú, i altres persones que compten amb el suport del vescomte de Cardona, causa aquesta per la qual aquest noble també es veu involucrat en l'afer.

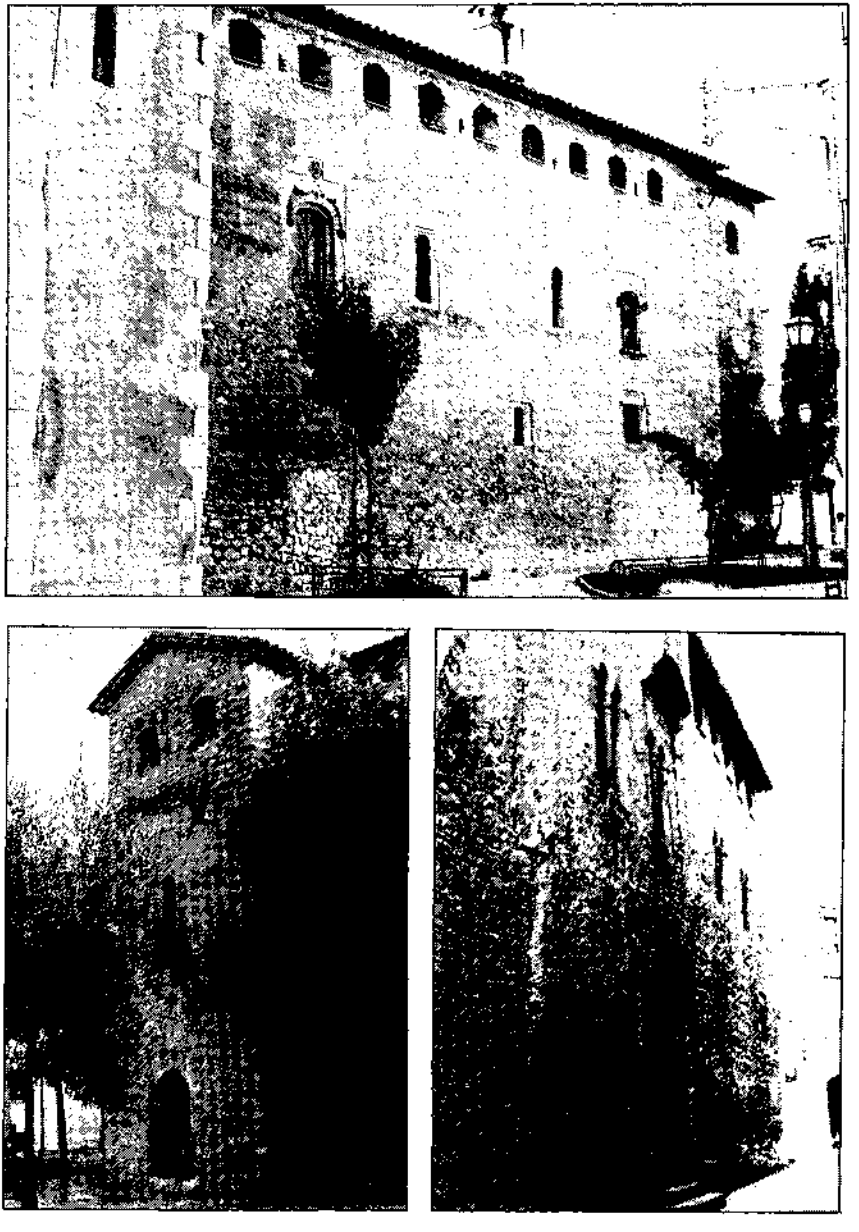
Les cartes, que es troben a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, no formen una sèrie completa; és a dir, el fons trenca la seva continuïtat sense arribar a una solució concreta del problema. Tampoc no tenim copiades al dit Llibre les cartes enviades pel vescomte, tot i que els petits resums continguts a les cartes dels consellers ens permeten de fer-nos una idea aproximada de les respostes del noble senyor de Cardona. Aquests dos condicionants ens obliguen a donar una explicació suposadament probable de les causes i del desenvolupament global del conflicte analitzat, a l'espera de trobar nova documentació que ompli les llacunes i reafirmi les hipòtesis donades a partir d'aquesta informació.

Les cartes estan disposades —tant a nivell d'estructura com a nivell cronològic— a partir de la denúncia dels consellers, representants de Ferrer, al senyor de Cardona de les malifetes d'un tal Bort Sableda, protegit del dit Cardona, contra el dit Ferrer al terme del Castell de la Geltrú. La resta de cartes van fent marxa enrera i ens informen —amb el punt de vista de les dues parts afectades— dels fets succeïts anteriorment a les accions objecte de denúncia i de l'estat actual de coses. Aquesta documentació epistolar ha estat numerada de l'1 al 7 per facilitar la seva utilització dins el nostre estudi i, en referir-nos-hi, parlarem dels documents núm. 1, núm. 2, etc.

Així doncs, a partir de la informació facilitada per les cartes juntament amb altres notícies complementàries, podem intentar reconstruir els fets. Abans d'això, però, cal esmentar les persones que, en un bàndol o altre, com a víctimes o com a culpables, figuren en els fets: d'una banda tenim Ferrer de Manresa, que actua com a denunciant; Bort i Jaume Sableda són els denunciats; també hi figuren Ramon i Bernat Guillem de Ribes, com a ajudants dels denunciats; per l'altra banda, apareixen els consellers de Barcelona i el vescomte de Cardona en qualitat de mitjancers del conflicte i de protectors dels implicats.

Abans que es desenvolupessin els fets que ens ocupen, Bernat Sableda tenia un feu a la Geltrú, tal i com ens indiquen els mateixos documents núms. 4 i 5; feu que llegà al seu germà Jaume, el qual Garí i Siumell cita com a castlà de la Geltrú el 1328, és a dir, 9 anys més tard que succeeixin aquests fets.[1] Aquest fet permet apuntar la possibilitat que el propi Bernat Sableda fos ja castlà de la Geltrú i que fos la castlania allò que va deixar al seu germà, independentment d'altres territoris propis o alous pertanyents a la família i dels quals podria aparèixer un possible esment als documents (n.º 5).

Fos Bernat o no castlà de la Geltrú, el que sí és cert és que ja des de mitjan segle XII eren senyors del mateix terme la família Manresa, el primer membre de la qual, Ramon, havia exercit la sots-castlania de la Geltrú quan aquesta era encara dels Ribes, essent d'aquesta manera probablement Ponç de Ribes l'últim membre d'aquesta família que fou senyor real de la Geltrú. Ferrer de Manresa, nét de Ramon, se'ns presenta com un personatge important, ja que no només gaudeix de la condició de ciutadà de Barcelona, sinó que

Diferents aspectes del Castell de la Geltrú, tal com ens ha arribat en l'actualitat (fotografies de Xavier Virella).

un document del 27 de març de 1275 expedit per Jaume I, li dóna l'apel.latiu de Jutge de l'infant Pere.[2] L'autor del llibre «Els castells catalans», editat per Dalmau, apunta que els Manresa aconseguiren el senyoriu de la Geltrú gràcies a la prevalença bisbal.

La castlania era el nucli territorial format per un castell i el terme d'aquest, el qual era subinfeudat pels senyors a un vassall, el castlà, vinculat al senyor pel vassallatge, i que tenia l'obligació de defensar i guardar el castell i el seu territori. Aquest vassall havia de retre homenatge i jurament de fidelitat al senyor, els quals eren seguits de la investidura o lliurament del feu, que a Catalunya s'anomenava potestat. García de Valdeavellano ens informa del fet que donar potestat del feu suposava posar el feudatari en disposició del feu i de la jurisdicció sobre aquest. Ara bé, el vassall català està obligat a donar al senyor una garantia o fiança en metàl.lic, amb la qual responia del compliment de les seves obligacions com a vassall. Aquesta fiança venia representada per la figura jurídica de la Firma de dret i la seva quantia era proporcional al valor del feu rebut. Si el vassall es resistia a donar la firma de dret al senyor, aquest podia prendre de nou la potestat del feu i retenir-lo en el seu poder fins que el vassall no li lliurés la garantia.

Probablement fou això el que succeí en el cas de la Geltrú, segons es desprèn de les paraules del propi Ferrer de Manresa, en els docs. núms. 4 i 5, on diu «A la postat, nos respos lo dit en Ferrer que es ver, que la te per ço com-no-li-a-dada complidament postat», i de

(a) Jaume Sableda considera en tot moment injusta la postura del seu senyor, ja que creu que no té raó de prendre-li un bé que li pertany per herència patrimonial. Aquesta sentiment de possessió i la contrarietat que provoca en Jaume l obligatorietat de reconèixer la senyoria de Ferrer es veuen clarament palesats en la primera acció antisenyorial de la qual Ferrer es queixa: Jaume aconsegueix «fer perdadís» el capbreu dels territoris sota la denominació del Manresa perquè «ell (Ferrer) no pogés mostrar ne provar lo dret que-s prenia en la cort». Sense el capbreu, escriptura pública on consta el reconeixement que fa l'emfiteuta dels drets del senyor directe sobre els béns immobles que el primer té en domini útil, Ferrer té molta més dificultat per demostrar els drets que té sobre la seva terra davant dels tribunals. Era molt habitual la tendència a fer desaparèixer les fonts on es contenia qualsevol tipus d'informació sobre la distribució de les terres i els cens que s'havien de pagar per aquestes, seguint la concepció general que considerava que era necessària la presentació d'una font legal escrita per poder demostrar els drets del senyor sobre unes terres concretes.

Jaume Sableda, en el mateix doc., on diu «com es manifesta cosa e notoria que-l dit Fferrer no-li-a-vulguda retra ne li vol retra la postat del castell de-la Guialtrud ans la sa ratanguda e les-rate sens alcuna e-justa raho». Bernat Sableda degué deixar el feu de la castlania al seu germà Jaume, seguint la mentalitat del moment, quan imperava una forta tendència a considerar el feu com un bé propi i per tant susceptible de transmissió hereditària (a). Tot i això, Ferrer seguia essent el senyor eminent i hagué d'investir el nou castlà del seu càrrec. Sembla que hi hagué un homenatge i un jurament de fidelitat, però és molt possible que es negués a firmar el dret. De manera que Ferrer li prengué novament el càrrec i el feu que comportava (b).

Això no agradà massa a Jaume Sableda, el qual inicià d'aquesta manera l'enfrontament amb el seu senyor. Aquest enfrontament és desenvolupà a dos nivells:

- D'una banda hi hagué diversos intents de reconciliació, arbitrats o com a mínim mediats per diversos personatges, d'entre els quals cal esmentar Bernat de Fonollar, que el 1306 havia esdevingut senyor de Sitges. Intents, però, que no arribaren a quallar, segons sembla, per la mala voluntat de Jaume, el qual no va voler acatar la sentència reial que donava la raó a Ferrer per quan la potestat no estava ben donada (de la qual cosa ens tornen a informar els docs. n. 4 i 5) i es reiterà en la negativa de deixar l'afer en mans de persones competents per tal com volia primer recuperar de nou la investidura del càrrec i el feu que aquest comportava, lesionant d'aquesta manera els drets legals que Ferrer de Manresa tenia com a senyor directe del territori.

- D'altra banda, es produïren tot un seguit d'actes de violència on tant Jaume com Ferrer i el seu fill Ramon intentaren doblegar la

(b) Considerem que el jurament de fidelitat i l'homenatge li fou donat per Jaume a Ferrer, ja que si no, no hauria existit cap mena de contracte ni relació vassallàtica entre ells i, no obstant les aspiracions de Jaume Sableda, aquest no tindria cap tipus de suport legal per reforçar la seva demanda i Ferrer de Manresa tindria la raó absoluta, amb la qual cosa no hi hauria conflicte.

D'aquesta manera, i tal i com està reglamentat per les normes jurídiques del moment (Usatges i Costums de Catalunya), l'errada de la qual es queixa Ferrer i que sanciona el rei com a invàlida només pot ser el fet que Jaume no ha complert un dels procediments obligats, en aquest cas, el de la firma de dret, incompliment que permet al senyor de retirar la potestat o investidura del feu lliurat.

Miniatura del còdex dels Usatges que es guarda a la Paeria de Lleida; representa Pere el Gran quan reconeix les llibertats i consuetuds que els seus antecessors havien concedit als prohoms del Principat.

voluntat de l'altre i defensar els seus drets, certs o suposats. Jaume va utilitzar els serveis de Bort Sableda, el qual gaudia de la protecció del vescomte de Cardona i es refugiava a les seves terres un cop comesos els robatoris i malifetes de què Ferrer l'acusà.

La continuació dels enfrontaments provocà la intervenció de nous personatges:

- Per part de Ferrer, els consellers de Barcelona són involucrats en l'afer en demanar-los Ferrer ajuda i estar obligats a concedir-la-hi en gaudir aquest de la categoria de ciutadà de Barcelona.

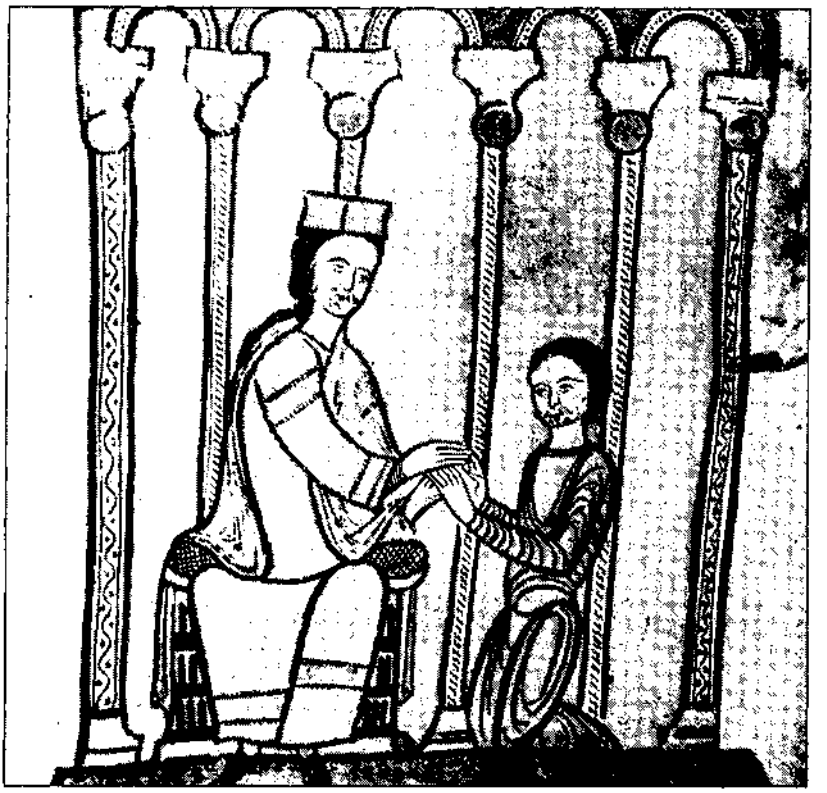
- Per part de Jaume, intervenen en l'assumpte Ramon de Ribes, oncle o germà del senyor de Ribes, Galceran, i el possible fill del primer, Bernat Guillem de Ribes (c). Al mateix temps, Jaume guanya per a la seva causa la protecció del vescomte de Cardona, el qual no considera justa la despossessió que Ferrer ha efectuat, consideració que potser ve provocada pel fet de conèixer només la versió dels fets donada per Jaume, ja que el noble de Cardona sap perfectament de quina manera es dóna la potestat dels castells en aquest període.

Aquests nous personatges, sobretot els consellers i el vescomte, intervenen en els fets. Els consellers presenten una proposta per intentar solucionar definitivament el problema, portant-lo novament per la via legal, posant-lo en mans de persones competents, amb la voluntat d'evitar plets o altres procediments legals. El vescomte serà l'encarregat de transmetre aquestes notícies a Jaume Sableda i d'iniciar les accions, en cas de resposta afirmativa d'aquest. Si no ho aconsegueixen, se li prega molt sol.lícitament que abandoni la causa dels Sableda i el tracte d'afavoriment que els havia dispensat.

Aquesta acció mediadora és el motiu de l'intercanvi de cartes entre els consellers i el vescomte i la raó de l'existència de la correspondència utilitzada en aquest estudi.

(c) No està gaire clar el caràcter pel qual els membres de la família Ribes intervenen en l'afer. La documentació ens informa que una vegada, estant Jaume detingut al castell de la Geltrú, aquest envia missatge a Ramon de Ribes sobre la seva situació i el de Ribes es presenta a la Geltrú amb homes armats per alliberar-lo. Aquest fet s'integra molt en la dinàmica de l'obligació de la defensa prestada pels senyors als vessalls dins de les relacions feudals, cosa que ens podria fer pensar en la possible existència d'una relació feudal o vassallatica entre el ja esmentat Jaume i els senyors de Ribes. D'aquesta manera, Jaume s'inseriria dintre de les cadenes d'homenatges solius, en tenir dos senyors diferents, els Ribes i els Manresa. Aquest aspecte, però, no pot ser afirmat amb total certesa, a causa de la manca d'informació documental que ens clarifiqui l'existència d'aquests vincles vassallàtics.

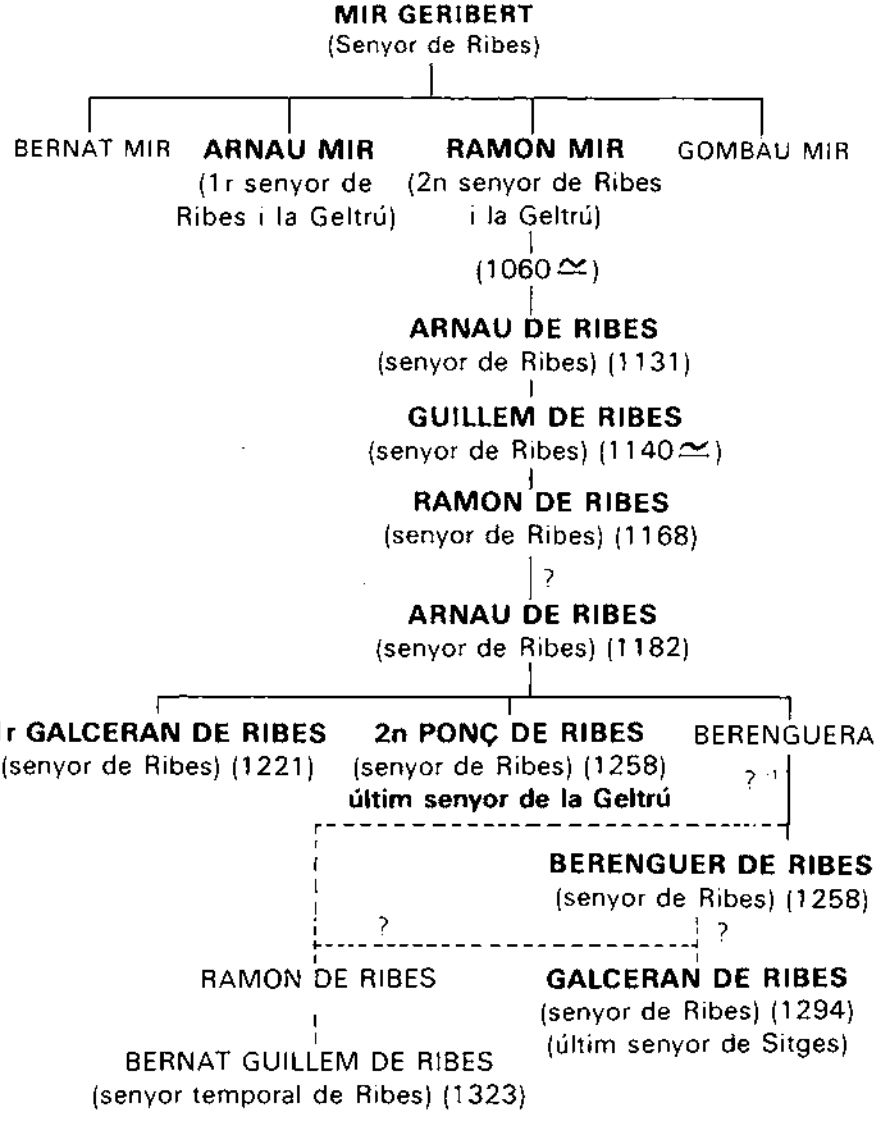
Hi podria haver una altra opció per la qual els senyors de Ribes practicarien una política intervencionista, suportant-se en uns més o menys importants i remots drets i obligacions adquirits i mantinguts en qualitat d'antics senyors de la Geltrú, ja que cal tenir en compte que, a més de Ramon, també el seu fill Bernat Guillem acut en ajuda del dit Jaume i combat Ferrer.

El ritual de l'acte d'homenatge, segons una miniatura del "Liber Feudorum Maior".

Malgrat el fet que la sèrie de cartes es presenta inacabada, i, per tant, no ens dóna cap informació del resultat final d'aquest afer, podem aventurar la creença que la solució va ser satisfactòria per a ambdós interessats, ja que Garí i Siumell ens presenta Jaume, que exerceix la castlania de la Geltrú el 1328, i el 1343, el seu fill Bernat ostenta la sots-castlania del dit lloc. Desgraciadament, no tenim cap més altra documentació que ens aclareixi de moment com es va solucionar l'afer, quins mitjans es van emprar per fer-ho i quant de temps va durar aquesta situació conflictiva. Potser el més encertat, però, és pensar que finalment Jaume Sableda va acceptar de posar l'afer en mans d'entesos i, un cop sabuda l'opinió d'aquests, va optar per firmar el dret al seu senyor, amb la qual cosa va recuperar el seu càrrec i feu.

ARBRE GENEALÒGIC DELS SENYORS DE RIBES

(1) Els interrogants indiquen la dificultat de descobrir la relació familiar certa entre alguns membres, per tant, he optat per posar les dues possibles relacions.

ARBRE GENEALÒGIC DELS SENYORS DE LA GELTRÚ

GALCERAN DE RIBES (1221)

PONÇ DE RIBES (1250)
(possiblement ja no exercí el poder a la Geltrú)

RAMON DE MANRESA (1259) [2]
(primer castlà i
després senyor de la Geltrú)

GUILLEM DE MANRESA (1260-1286)
(senyor de la Geltrú)

FERRER DE MANRESA (—— - 1334)
(senyor de la Geltrú)

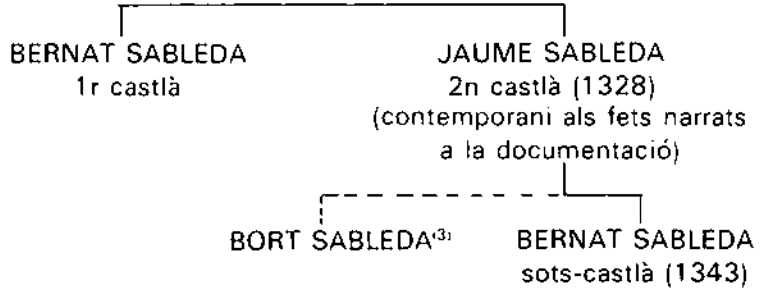
RAMON DE MANRESA (1334-1359)
(senyor de la Geltrú)

FERRERÓ DE MANRESA (1370)
(amo del Palmerar)

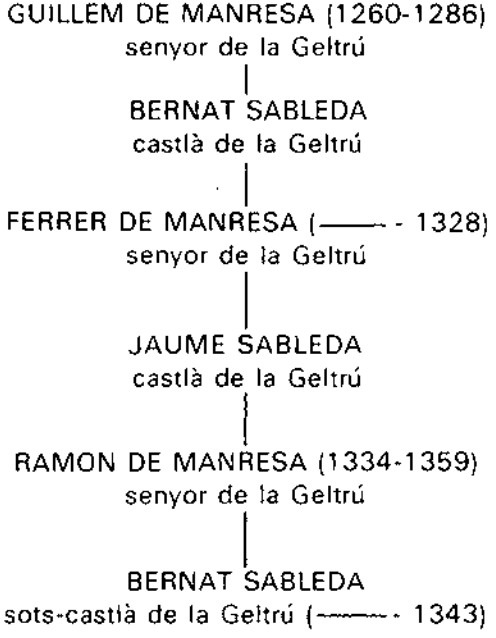
GERARD DE SANAUJA (1359)
(senyor de la Geltrú
per compra)

(2) Ordre de successió entre els Ribes i els Manresa, segons DALMAU (*Els Castells Catalans*).

ARBRE GENEALÒGIC DELS CASTLANS DE LA GELTRÚ

RELACIÓ CRONOLÒGICA ENTRE SENYORS I CASTLANS DE LA GELTRÚ EN EL MOMENT DELS FETS

(3) Hi ha la possibilitat que Bort i Bernat Sableda siguin la mateixa persona, que s'anomenaria Bort quan el pare no l'havia reconegut o com a «motiu» popular a causa del seu origen il·legítim i passaria a adoptar un nom familiar (Bernat, com el germà del pare), quan el pare el reconegués com a fill i hereu.

APÈNDIX DOCUMENTAL

DOCUMENT NÚM. 1

Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.
Llibre del Consell, Vol. V. Any 1319.
Dintre de la sèrie: Consell de Cent, I, vol. V. pàg. 30 i ss.

(foli. 30 r).

Idcirco Nobili et per plurimun venerando Raimundo Fulchonis,. Dei gratia vicecomiti Cardone.

Consiliarii et probi homines civitatis Barchinone.

Salutem cum omni servitio et honore. Noveritis nos amata narratione venerabilis Fferrarii de Minorisa, concivis nostri, audivisse quod, post firmam iuris ut directum factam per dictum Fferrarium, in posse domini Regis, et pro eius procuratione, in posse vicarii Ville Franche, qui vobis denunciavit, ut dicitur, dictam formam de stando iuru quibuscumque querelantibus de eo et filiis hominibus suis, Burdus de Blica cum complicibus suis, qui sunt, ut dicitur, de terra et dominatione vestra, raubavit quodam vice hoc anno dicto Fferrario et secum ac duxit unum hominem etiam Fferrarii et unum asinum et unum roncinum qui erant cuiusdam hominis dicti Fferrarii, quam raubariam adduxit et misit, ut dicitur, apud quandam locum vestrum vocatum Vall Moll.

Item, quadam alia vice hoc anno, dictus Burdus cum suis complicibus raubavit cuidam homini dicti Fferrarii duos mulos et eos adduxit et misit apud locum vestrum de Sancto Quintino et postea eos vendidit apud locum de Vailmoll, ubi nunc sunt, ut dicitur.

Item, quadam alia vice hoc anno, familia dicti Burdi cum hominibus vestris de Sancto Quintino venerunt ad locum de Guialtrude et raubaverunt dicto Fferrario unum babtitçatum

(fol. 30v).

et unum asinum dicti Fferrarii et ipsum babtitçatum et asinum adduxerunt et miserunt apud locum vestrum predictum de Sancto Quintino.

Item, quadam alia vice hoc anno, dictus Burdus venit ad castrum de Guialtrude et ibi occidit unum asinum cuiusdam rustici dicti Fferrarii et postea reduit ad locum predictum de Sancto Quintino. Venuu cum predicta sint valde enormia cum guardies Burdus non se defexivit de dicto Fferrario cum etiam quare ipse Burdus et familia sua et sui complices, perpetrando celera supradicta, tornaverit in terra et dominacione vestra ago defendi.

Credimus et speramus et non ledi in aliquo maxime nulla causa iusta pretendente et quare etiam audivimus quod, quidam milites de familia vestra acuuydaverunt dictum Fferrarium ad partes vestras et hec nos non possimus, occulis contunentibus, pertransire. Ideo, nobilitatem vestram rogamus item non sustineatis dictum Burdum in terra vestra faciendo malum dicto Fferrario et vobis; quod faciatis satisferi dicto Fferrario et hominibus suis a dicto Burdo et aliis superius nominatis in predictis raubariis et anales prout fuerit faciendum quare non ipse Burdus sec nos videmini predictis fecisse, si concessistis dicto Burdo de Blita et familie sue quod, faciendo et properando mala predicta, redirent in terram et iurisdiccionem vestram. Alia, sciatis nos non posse defficere dicto Fferrario, qui contra vos et alios eidem iniurantes ipsum defendamus in iure suo tanquem venerabilem convincem nostrum, cui non possumus auxilium denegare et placet vobis super predicti nobis rescribere taliter quod possimus vobis laudabilis gracias agere de predictis si qua vera et cetera.

Datum, Barchinona, V° idus Iulii, anno domini M° CCC° XIX°.

DOCUMENT NÚM. 2

(fol. 32r).

Al molt noble e honrat en Ramon Folch, per la gracia de Deu, vescomte de Cardona.

Los Conseilers els prohomens de la ciutat de Barchinona.

Salutem ab tota honor e servey. Ffem vos saber que havem

rehebuda una letra de resposta de-la letre que-us tremesem sobre les malafetes e robaries que en Bort Ça Bleda e aquells que-l seguexen han fetes a-l'honrat en Fferrer de Manresa, ciutada nostre; la qual letre e les coses contengudes en aquella entesem molt be. E fem vos saber que-ns maraveilam fort de vostra letra per ço com deyts d'una part en-la dita letra, que no creets que-l dit Bort ab malafetes que fetes haja al dit en Fferrer sia tornat en lochs vostres com no sia enteniment de vos ne vo-
(fol. 32 v).

-luntat de donar laer a alcu o alcuns de fer aquelles coses no d'aver tant de plaviment en ço del vostre e maiorment no dariets laer a-null hom que-a-nos ne a-la nostra ciutat negun greuge faes; e puys d'altra part, en aquexa matexa letra, deyts que avets atorgat que tot hom de vostra terra que valer vuila al dit Bort de-la gracia que ha ab lo dit en Fferrer, que-n puga fer e que pot esser que per aquesta licencia alcuns homens del loch vostres sien estats a-la malafeta del dit en Fferrer. E aço deyts que havets fet per ço com deyts que-l dit en Fferrer te deseratat en Jacme Ça Bleda del feu de sa Guraltruu, no contrastant sentencies que-n'haja guanyades del senyor rey e de sos jutges e que tot hom conega e sapia que ell li fa gran cort e que vos moltes vegades ho havets mostrat al senyor Rey e a-son conseil e a-nos e que-lo dit en Fferrer estar no se'n vol.

A les quals coses responem que, salva vostra honor en-totes coses, lo dit en Fferrer no deshereta lo dit Jacme Ça Bleda, ans, segons que aferma per cert lo dit en Fferrer, pren e ha pres maior tort per lo dit Jacme Ça Bleda que hanch senyor presses per vassail seu en naguna manera; empero nos som certs que lo dit en Fferrer ha volgut metre tot lo contrast qui es entre ells en poder de homens criminals e que lo dit en Jacme Ça Bleda no-u volch fer. E encara per honor de vos, som apparailats que façam venir lo dit en Fferrer a-tota raho e a-tota agualtat en poder d'homens criminals sens tot plet e figura de juy, e encara en for d'anima si lo dit en Jacme Ça Bleda s'i vol obligar. Perque us pregam que-ns certifiquets si lo dit Jacme Ça Bleda volra aquestes coses e-nos farem fer al-dit en Fferrer totes les damunt dites coses a manarem ho fet a bon acabament.

En altra manera, nos vos requerim e-us pregam que vos no donets neguna ajuda ne negun sofert al dit en Jacme ne al dit en Bort e que revoquets la dita licencia que havets donada als vostres

homens. Car nos vos fem saber que nos no porem defellir al-dit en Fferrer axi com honrat ciutada nostre, que nos no-l defenam e-li aydem defenent ells les sues coses contra tot hom qui mal li faça ne-y consenta, maiorment com lo dit en Fferrer ha firmat dret en poder del senyor rey.

E si res, senyer, vos plau que la ciutat faça per vos, fets nos ho saber.

Datum, Barchinone, V° Kalendes Augusti, anno domini M° CCC° XIX°.

DOCUMENT NÚM. 3

(fol. 34v).

Al-molt noble e honrat en Ramon Folch, per la gracia de Deu, vescomte de Cardona.

Los Conselers els prohomens de-la ciutat de Barchinona.

Salut ab tota honor e servey. Ffem vos saber que d'aquests dies poc ha vos tremesem unes letres sobre-l fet de-l'honrat en Fferrer de Manresa, ciutada nostre e del honrat en Jacme Ça Bleda; en-les quals letres entre les altres coses vos feyem saber que nos erem appareylats que nos feriem venir lo dit honrat ab lo dit honrat en Jacme Ça Bleda de-la questio e contrast que-s entre ells e tota raho e tota agualtat en poder d'homes criminals sens tot plet e figura de juy e encara en for l'anima, si lo dit en Jacme Ça Bleda s'i vol obligar. De-les quals letres ne de-les coses en aquelles contengudes de vos neguna resposta no havem hauda jassia ço que-l correu qui-us porta les dites letres vos reques de la resposta e vos digues-li que l'ens trametriets per Fferrer de Manresa correu vostre, segons que lo dit correu nos ha dit.

Perque us pregam que vos de-les primeres dites letres nos façats, en trametats resposta per lo portador de-la-present.

E si res vos plau que nos e la dita ciutat façam per vos, rescrivits-no-se'n fiansosament.

Datum, Barchinone et cetera, (Idus augusti, anno domino M° CCC° XIX°)*

(*) L'exactitud de la data no és segura, ja que el document en qüestió no anava datat i he utilitzat la data del document següent.

DOCUMENT NÚM. 4

(fol. 35r.).

Al molt noble e honrat en Ramon Folch, per la gracia de Deu, vescomte de Cardona.

Los conseylers, els prohomens de la ciutat de Barchinona.

Salut ab tota honor e servey. Fem vos saber, senyer, que havem vistes vostres letres que-ns tramases sobre-l fet d'en Fferrer de Manresa, de molts torts que fets li havia e que no matria lo fet en poder de negu tro fos restituit de moltes coses que lo dit en Fferrer lo te despuilat; les quals letres e les coses en elles contengudes entesem molt be, perque senyer, vos responem que fem venir denant nos en Fferrer de Manresa e mostram-li la resposta que nos haviets feta e dix-nos molts greuges e molts torts que-l dit en Jacme Sa Bleda li havia fets e li continuava de fer tot dia, aytant com podia, los quals greuges e torts dix que son aquests entre-ls altres: -Primerament, servey que-li feu lo dit Jacme com li feu romas lo feu del castell de-la Guialtruu d'en Bernat ça Bleda, son frare, li feu predadís lo capbreu de-la cort per tal que ell no poges mostrar ne provar lo dret que-s prenia en-la cort; lo qual capbreu havia pres lo dit Jacme d'un batle seu que-l tenia e no havia pus de VIII dies que-l dit batle lo li havia liurat com ell lo li reques que-l li mostras.

Item, apres no ana a molt que-l dit en Fferrer pres homens qui havien fet exces al castell, e el dit Jacme reques-lo que-ls li degues liurar, e el dit en Fferrer respos que no-u devia ffer, que-l los devia tenir pus los havia preses. E com lo dit en Fferrer no-u volch fer, pres lo pare e la mare e el frare de l dels dits preses, per raho com lo dit en Fferrer no li havia volgut liurar los dits preses, que altra raho no-y havia e el dit Fferrer trames missatge al dit en Jacme que vengues a ell. E el dit en Jacme vench a ell e feu-li manament que desliuras lo pare e la mare e el frare del dit pres, e dix que no-u faria si no li liurava aquest que

preses havia. E el dit Fferrer feu-li manament que no isques del castell, tro retuts los hagues. E sobre aquest punt trames missatge an Ramon de Ribes que el dit en Fferrer l'avia pres e aturat, e el dit Ramon de Ribes vench ab V homens a cavail e ab tots los homens de Ribes a la Guialtruu e combate lo dit en Fferrer de hora de tercia tro hora de vespres, qui era ab sa muler e ab son alberch; e mentre el dit Ramon de Ribes lo combatia, lo dit en Jacme isques del castell de la Guialtruu e anas-s'en al dit Ramon de Ribes e estech

(fol. 35v.).

ab el mentre lo combate e ab ell se'n ana.

- Item, una altra vegada, companya del dit en Fferrer anaves deportant per la vila del dit castell I vespre que havien sopat e passaven per la casa del dit en Jacme e el dit en Jacme isque contra la dita companya ab companya sua e ab armes, dient que ells passaven (aquest) per ell a occiure, e ab peres e ab darts mes la dita companya del dit en Fferrer tro al castell on el dit en Fferrer era. E el dit en Fferrer, qui estava sobre taula que havia sopat ab frare Bernat Fferrer de Gerona qui ab ell era, per ço com lo dit Fferrer era malaute, lo dit en Fferrer viu entrar la companya sua axi soptosament, dix - —«Barons, que es açó?, com entrats axi?»— e la dita companya respos —«Senyer, vens en Jacme Ça Bleda que-ns ha encalsat tro aci ab peres e ab darts, ens ha cuydats occiure no sabem perque»—. E el dit en Fferrer dix a frare Bernat —«Prech-vos frare Bernat que anem tro a-l'alberch d'en Jacme e veiam perque fa açó»—. E el dit frare Bernat e el dit en Fferrer anaren tro a-la casa del dit en Jacme per saber perque havien fet aclo, e ans que fos a la dita casa, lo dit en Jacme va exir ab lances e ab darts e ab peres contra el dit en Fferrer, qui era aqui, e contra aqueils que ab ell eren, axi que li nafra I seu nabot, en Guerau Ça Torra, e I fill de cavaler compenyo del dit Fferrer. E el dit Jacme gita al dit en Fferrer I dart que, si nos fos I hom que li para I escut denant, que-l'haguere mort.

—Item, II e III vegades ha fet venir lo dit en Jacme, en Bernat Guillem de Ribes ab L o ab LX homens de Ribes a-dins el seu alou. E estava aqui II o III dies axi quax que-l tenia assetiat e el dit en Fferrer no volia exir del castell per tal que hormey ne altre mal no s'i cresques, e veuts si feya be fullia que-l dit en Fferrer poguera haver CL homens o

plus, els ne poguera gitar a gran desonor e a dan lur, mas per la damunt dita raho no-u volch fer.

Item, encara feu estar lo seu bort III o III dies amagat al seu alou per ociure lo batlle del dit en Fferrer. E I dia que-l dit batle jugava a taules en la plaça del dit castell, isque lo dit bort a cavall, ab la espaha treta, e vench al dit batlle per ferir-lo e el dit batle senti-l venir e levas del joch e ab l'espaha defesse que no li poch fer mal e entrasen en l casa. E com lo batle no poc ferir, va ferir l pages qui era en la-plaça ab l'espasa e mes-la-li tota pel musclo per ço com li dix —«He, en Bort, tota hora que vos venits al castel nos mestets en trebay e en brega».—. E puys no ana a-molt que-l dit Bort corre al castel de-la-Guialtrud, sens que del dit en Fferrer ne d'en Ramon, son fil no-s'era dresixit, e pres-li l hom que s'emmena, que encara lo te pres, e l ruci e l ase de l altra pages que s'emmana, e II muls d'un pages e l esclau, e l asa del dit en Ferrer, e l ase que hocis a l pages dins el terme de-la Guialtrud, e totes les dites preses fo lo dit Bort segons que-l dit

(fol. 36r).

en Ferrer diu, ixen de vestra terra e tornan ab-la presa en la vostra terra.

—Item, lo dit Jacme ab lo dit Bort ensems sens que del dit en Ferrer no s'eren dresixits ne-de-son-fil, s'emmenaren l caval d'en Ramon, fil seu, e II homens dels quals era la l escuder del caval, lo qual mes en-la-cavagera del castel de Clarmunt, el deix pres prop d'un an. A-la-postat nos respos lo dit Ferrer que es ver, que la-te per ço com-no-li-a-dada complidament postat; axi com aqueil qui tenia l casa tancada ab clau plena d'oli e d'altra roba en-la part del castel que-l dit en Jacme te per lo dit en Ferrer, e denant la postat feya cuyr fruyts e frutes de l ort qui es del feu; es servia dels homens qui-s son del feu denant la postat. A les sentencies respos lo dit en Ferrer que el es aparelat de seguit les coses axi com-les sentencies s'entenen ne-s deuren entendre, e que-l dit Jacme no-les vol seguir; per estes diu lo dit en Ferrer que III ho IIII vegades se son avenguts lo dit en Ferrer e el dit en Jacme que mesesen lo declarament de les sentencies e-lo-fet en adop, e tota hora romas per-la-part del dit en Jacme; e aço pot metre en veritat lo dit en Ferrer per en Bartran de Castelet e per en Bertumeu Plana, en qui l vegada masaren lo-fet en lur poder; e altra vegada ho poc provar per en Berenguer des Fonolar en qui poder ho-

meresen e d'en Guilem Lul ensems; altre vegada ho pot provar per en Bernat des Fonolar en qui no-a-mol que-l Ferrer ho-matia, en poder del e d'en Guilem Domar, consintent lo dit en Jacme e per ters lo-senyor Rey e el dit en Bernat des Fonolar res perque-l dit en Jacme no vulia consentir. Axi com lo dit en Bernat des Fonolar ho havia parlat per la sua part, de la qual cosa podem fer testimoni alscuns conseylers companyons nostres qui foren e saberen e axi, senyer, com vos siats l dels honrats capdals de Catalunya e sabets com se deu dar postat en Catalunya ne es acustumada de dar podests conexer la dita postat si-es dada complidament, segons les rahons damuntdites encara que-l senyor Rey regonech e determana que la dita postat no era dada cumplidament, segons costuma de Catalunya antiga e segons la sententia que el del dit fet.

Encara, senyer, entenem segons vostra saviesa e vostra lealtat que si alcun hom vos havia fetes semblants coses o alcuna de aquels cau-se'n-captendrients, e segons vostre enteniment devets guardar lo sofert d'aquels qui semblans coses fan. Tots los damunt dits greuges diu lo dit en Fferrer que es apparelat de provar que son vers e son provats la maior forsa en processes qui son estats fets dels dits greuges. E axi, senyer, entenem nos que la on lles parts diguen la l las cosa e l'altra altra que coneixedors hi ha ops perque no, senyer som apparelats que farem estar lo dit en Fferrer a coneguda d'amichs o a coneguda d'homens d'orde e en for d'anima, si el dit en Jacme s'i vol obligar. Encara, senyer, farem mes fer al dit en Fferrer que metra en poder d'aquells en que poder sera el fet e la postat e tota re que ell haia haut ne pres del dit en Jacme; e que-l dit en Jacme fassa attestal que meta en poder d'aquells mateys tot ço que-l dit en Jacme ha pres del dit en Fferrer ne haia fet pendre e que aquels que tenguen en determene breument e sens plet per qui-s'es. Vures, senyer, que-l dit en Ferrer se posa en gran raho e lo dit en Jacme no vol fer les damuntdites coses, apar que vula fugir a justícia e a raho e vula usar de forsa e de poder contra lo dit en Fferrer.

Perque-us pregam, senyer, e us requerim axi com a-aquel a qui nos e la dita ciutat nos tenim per tenguts que vos al dit en Jacme e al dit Bort no donets socors ne ajuda, ne donets lisencia que null hom dels vostres aborde faent mal al dit en Fferrer ne als seus ne a-les coses sues; car nos en defendre lo dit Fferrer ne aydar (------) en son dret, defellir no podem axi com-a honrat ciuteda nostre. E d'aço,

senyer, vos pregam que havem vostra resposta per lo portador de les presens.

Datum, Barchinone, IIIª kalendas septembris.

DOCUMENT NÚM. 5

(fol. 37r.).

Al molt noble e honrat en Ramon Folch, per la gracia de Deu, vescomte de Cardona.

Los conseylers, els prohomens de la ciutat de Barcelona.

Salut ab tota honor e servey. Havem vista, senyer, la vostra letra la qual trameses a nos e encara aqueila d'en Jacme Ça Bleda la qual, senyer, trames a vos sobre-l fet d'en Fferrer de Manresa, en que recompten molts torts e iniuries que-l dit en Jacme diu que-l dit en Fferrer li ha fetes; a les quals senyer vos responem que examinar per letres si lo dit en Fferrer diu veritat o lo dit en Jacme seria fort dificil cosa, car cascu afirma en tal guisa se raho que sens coneguda alcuna no-s poria be determenar, perque-ns es viares, senyer, que totes les damuntdites rahons que el damuntdit en Fferrer diu a lo dit en Jacme ha dites e tots los contrasts qui sien entre ells que seguessen venir en poder e a coneguda de persones criminals que veessen e determenassen los dits torts e iniuries e contrats breument e de pla e sens plet e amigablement. Car d'altre guisa no vehem que-ls fets puguen aver bon cap si a-dita dels savis hom a-estar. E salva honor vestra e pau del dit Jacme Ça Bleda nos ne la dita ciutat en ço que avem scrit ne trames a-dir a-vos no avem pres part com avem acustumat an gardant les letres que avem (----) trameses a-vos, avem guardat e guardam profix axi de-l'l com de-l'altre, mas be entenem que si el dit Jacme no vol star a-coneguda de negu de-les dites coses que nos no falrem a-defeniment ne a-ajuda del dit en Fferrer car la vostra saviesa, senyer, be coneix que no es raho que-l dit Fferrer aia a-fer ne a-seguir ço que-l dit Jacme diu i requer, ne lo dit Jacme no par que deia esser creagut de ço que diu mils que-l dit Fferrer. Perque som aperelats que ffassam star lo dit Fferrer de totes les damuntdites coses e contrats a-coneguda de persones criminals que vegen e determenen totes les

damuntdites coses. E pregam vos axi com aquell en qui nos faiança avem que si lo dit Jacme vol fer e consentir les damuntdites coses que-us placia de fer ho manar a-acabament. E si lo dit Jacme no-u volia fer, pregam vos curosament que vos, senyer, no dejats sostenir lo dit Jacme ne lo dit Bort Ça Bleda en vostra terra faent mal al dit Fferrer ne a-re del seu; ne-us placia ne sofirats que negu dels vostres do dan al dit Fferrer ne a-res del seu. E d'asso, senyer, vos pregam que haian vostre respost final per lo portador de les presens.

Idus Septembris.

DOCUMENT NÚM. 6

(fol. 43r).

Al molt noble e honrat en Ramon Folch, per la gracia de Deu, vescomte de Cardona.

Los Conseylers, els prohomens de la ciutat de Barcelona.

Salut ab tota honor e servey. Fem vos saber, senyer, que havem vistes vostres letres que-ns trameses sobre el fet d'en Fferrer de Manresa e en Jacme Ça Bleda, en les quals nos deyets que-l dit Jacme Ça Bleda, en les quals nos deyets que-l dit Jacme Ça Bleda encarregara molt lo dit Fferrer de Manresa de molts torts que fets li havia e que no metra lo fet en poder de negu tro que no fos restituit de moltes coses que lo dit Fferrer lo te despuilat, les quals leors e les coses-en elle contengudes entesem molt be.

-Fem vos saber que agem lª letra vostra que-ns tramases perquies entre en Fferrer de Manresa e en Jacme Ça Bleda e vos.

-Fem vos saber que per procifiquar-vos pus plenament del dit fet, fes venir denant vos lo dit Jacme Sableda e-digessiu que es posas en raho del dit fet e que el que-ns recomta longament molts torts que diu aci esser fetes per lo dit en Fferrer de Manresa e per en Ramon, son fil, e-que-ls dits torts sagons que-l diu pot mostrar per certes e en altra manera que seria lonc de recomptar; e apres de moltes paraules dix lo dit Jacme que el axi com aqueil qui esta despulat no ha a-star ne estaria a-coneguda de negu per tal com ja es conegut per molts e per tal enquara com es manifesta cosa e notoria que-l dit Fferrer no-li-a-

vulguda retre ne li vol retra la postat del castell de-la Guialtrud ans la sa ratanguda e les-rate sens alcuna e-justa raho, e-s'a preses los fruyts e molts d'altres dons que ya donats so es a-saber: que-li-a cremat VI alberchs de son alou, e el dit en Ramon, fil del dit en Fferrer, combate lo dit Jacme e-li feu d'altres violencies e enjuries en son alou, es pres I caval e III catius e d'altres coses; e que per les rahons demuntdites, lo dit en Fferrer li deu retra la postat en qui feta la dita restitucio de-les demuntdites coses que-l dit Jacme es aparelat ab aquabament de fermar dret en poder del dit Fferrer per raho del dit feu e d'estar a conaguda de son jutge convinent; e d'avançar el dit fet segons que diga en loc ha-el no sospitos donada al dit Jacme treva per els e per altres qui acuuydat l'agen per els e mal ne don no-li fassen. E nos semblanment fariem la-donar per lo dit Jacme per que us es semblat e tendriets pro be en aquestes coses sa-fesen e-nos a-honor de nosaltres, com la dita restitucio li cia feta, fariem estar lo dit Jacme a-breu conaguda d'amics declarant, emperho, primerament per lo dit en Fferrer sobra quals coses raquers conaguda quar ci per sentencies hors altres cartes aparia que aqueles coses no fraturasen de coneguda, no paria covinent cosa que-s masesen en conaguda, axi que no se'n en tragesca nul plet per tal com ya els temps passats per semblant maelies de conagudes l'an tangut en locs plets e donats molts dons, jacia que y cien estades donades sentencies per lo sanyor rey e per molts altres de questes coses vos pregam que agam vostre c'es post. Perque, senyer, vos responem que fem vanir denant nos en Fferrer de Manresa, mostrant-li la resposta que vos aviets feta e dis nos molts greuges, molts torts que el dit Jaume Sableda havia fets e li continuava de fer tot dia aytant com podia los quals greuges e torts dix que son aquells: (---- ----) primerament, lo primer servey.

(fol. 43v).

que li feu lo dit Jacme, com li feu romas lo feu del castel de la Guialtrud d'en Bernat Sableda, son frare; li feu perdadís lo cabbreu de la coert, per-tal que el no poges mostrar ne provar lo dret que prenia en la cort; lo qual capbreu avia pres lo dit Jacme d'un batle seu que-l tania e no avia pus de VIII dies que-l dit batle lo-li-avia liurat com el do-li reques que-l-li mostras.

Item, apres no ana a-molt que-l dit en Fferrer pres homens que avien fet excor al castel. El dit Jacme raques-lo que-ls deges liurar e el dit Fferrer respos que no-u devia fer, que-l-los devia tenir pus-los-avia

preses. E com lo dit en Fferrer no-u volc fer, pres lo-pare e la-mare e-el frare de l dels dits preses, per raho com-lo dit en Fferrer no-li-avia volgut liurar los dits preses, que altra raho no-y avia. E el dit en Fferrer trames misatge al dit Jacme que venges a-el e el dit Jacme vens a-el e feu-li manament que desliuras lo-pare, la-mare e el frare del dit pres e dix que no-u faria sino li liurava aquels que preses avia. El dit en Fferrer feu-li manament que no-hisques del castel tro retuts los ages, e sobre aquest punt, trames misatge an Ramon de Ribes que el dit en Fferrer l'avia pres e aturat. E el dit Ramon de —Ribes venc ab V homens a-caval e ab los homens de Ribes a-la-Guialtrud e combaten lo dit en Fferrer, de ora de tertia tro ora de vespres, qui era aqui ab samuler e ab son alberc. E mentre el dit Ramon de Ribes lo combatia, lo dit Jacme hisques del castel de-la-Guialtrud e anase'n al dit Ramon de- Ribes he estet ab el mentre lo combate e ab el se'n ana.

-Item, Iª altra vegada, companya del dit en Fferrer anaves deportant per-la-vila del dit castel l vespre que avien sopat e pesaren per la-casa del dit Jacme e el dit Jacme isque contra la dita companya ab companya sua e ab armes, dient que els pasaven aquest per el a occiure e ab peres e ab darts mes la dita companya del dit en Fferrer tro el castel, hon el dit en Fferrer era. E el dit en Fferrer, qui estava sobre taula, qui avia sopat ab frare Bernat Fferrer de Jarona, qui ab el era per so com lo dit Fferrer era malaute; lo dit en Fferrer viu entrar la companya sua axi sobtosament, dix: -«Barons, que es aso?, com entrats axi?»—. E la dita companya respos: —«Senyer, vens en Jacme Sableda qui'n ha enqualsats tro aci ab peres e ab darts, ens ha criydats occiure no sabem perque»—. E el dit en Fferrer dix-a frara Bernat: —«Prec vos, frare Bernat, que anem tro a-alberc d'en Jacme e vegam perque-u fa aso»—. E el dit frare Bernat e el dit Fferrer aparen tro a-la-casa del dit en Jacme per saber perque havien fet atbol. E ans que fos a la dita casa, lo dit Jacme va exir ab lanses e ab darts e ab peres contra el dit en Fferrer, qui era aqui, e contra aquels qui ab el ere, axique li nafra un seu nabot, en Garau Satora, e l fil de cavaler companyo del dit en Fferrer e el dit Jacme gita al dit en Fferrer l dart que, cino fos l hom que —li pera l escut denant, que-l'aguera mort.

-Item, II o III vegades a-fet venir lo dit en Jacme en Bernat Guillem de Ribes ab L o LX homens de Ribes ab armes al seu alou e estava aqui II ho III dies axi quaxs que-l tenia asetgat. E el dit en Fferrer no volia exir del castel per-tal que hormey ne altra-mal no-c'i cresques. E vegats li feya be folia, que-l dit en Fferrer poguera aver CL homens ho

plus, els na poguera fitar a-gran desonor a a-dan lur, per-la damuntdita raho no-u volc fer.

-Item, encara feu estar lo seu Bort II ho III dies amagat al seu alou per ociure el batle del dit en Fferrer. E I dia que el dit batle jugava a-taules en la plasa del dit castel, esci lo dit bort acaval ab l'espasa treta e venc al cit batle per farir-lo. E el dit batle senti'l venir, e lavas del joc e ab l'espassa defesse que no-li pot fer mal, e entras'en en I casa. E com lo dit batle no pot ferir, va ferir un pages qui era en-la plasa ab l'espasa e mes-le-li tota pes musclo per so com li dix —«He, en Bort, tota hora que vos venits al castel nos metets en trabay»—. E puys no ana a-molt que-l dit Bort coret al castel de-la Guialtrud, sens que del dit en Fferrer ne d'en Ramon, son fil, ne sera dejuxit, e pres li I hom que s'emmena, que enquara te pres, e I roci e I

(fol. 44r.).

asa de I altra pages que s'emmena a II muls de I pages e I esclau e I asa del dit en Fferrer, I asa que hocis a I pages dins el terme de-la Guialtrud. E totes les dites preses fo lo dit en Bort, sagons que-l dit en Fferrer diu, ixen de vostra tera e tornan ab la presa en la vostra terra.

-Item, lo dit Jacme, ab lo dit Bort ensems, que del dit en Fferrer no-s'eren desexits ne de son fil, s'emmanaren I caval d'en Ramon, fil seu, e II homens, dels quals era la I escuder des caval, lo qual mes en la cavaguera del castel de Clarmunt, el tenc pres prop d'un any. E a la postat nos respos lo-dit en Fferrer que es ver que la te per so com no-li-a-dada complidament postat, axi com aquel quitania I casa tanquada ab clau, plena d'oli e d'altra roba en la part del castel que'l dit en Jacme te per lo dit en Fferrer e, donant la postat, feya cuyr fruyts e fruytes de I ort seu que's del feu, es servia de homens qui son del feu donant la postat. A les sentencies, respos lo dit en Fferrer que el es aparalat de segir les corts, axi com-les sentencies s'entenen n'es deuen entendre, e que el dit Jacme no-les li vol sagir perestes. Diu lo dit en Fferrer que III ho IIII vegades se son avenguts lo dit en Fferrer e el dit en Jacme que mesesen lo declarament de-les sentencies e l-fer en adob a tota hora romas per la part del dit en Jacme. E aso pot metre en veritat lo dit en Fferrer per en Bartran de Casalet en per en Bartomeu Plana, en qui I vagada masesen en lo fet en lur poder. E altra vegada ho pot provar per en Berenguer des Fonollar, en qui poder ho masesen d'en Guillem Lul ensems. E altra vagada ho pot provar per en Bernat des Fonolar, en-qui-no-ha molt que'l dit en Fferrer ho-matia, en poder d'el

e d'en Guillem Olomar com fiurent lo dit en Jacme e per ters lo senyor rey e el dit en Bernat des Fonolar respos que el dit en Jacme no volia consentir axi com lo dit en Bernat des Fonollar ho avia parlat per la sua part. De-la qual cosa podem fer testimoni alscuns consalers, companyons nostres, que-y foren e-y saberen. E axi, senyer, com vos siats I dels honrats capdals de Catalunya e sabets com se deu dar postat si es dada complidament sagons les rahons damuntdites, enquara que-l senyor rey regonec e determana que la dita postat no era dada complidament, sagons custuma de Catalunya antiga e sagons la sentencie que el dels dits fet. Enquara, senyer, entanem sagons vostre saviesa e vostre lealtat que si alcun hom vostre vos avia fetes semblants coses ho alcuna d'aqueles, que-us en captendriets e sagons vostre entaniment devets gardar lo sofert d'aquels qui semblans coses fan.

Tots los damuntdits greuges diu lo dit en Fferrer que es aparalat de provar que son vers e son provats la major forse en proseses qui son estats dels dit greuges. E axi senyer, entanem nos que-la on II parts digen la I una cosa e l'altra altra, que conexados hi an-obs. Perque nos, senyer, som aparalats que farem estar lo dit en Fferrer a-conaguda d'amics ho a-coneguda dels homens de orde e en for d'anima si el dit en Jacme s'i vol obligar. Enquara senyer farem mes: fer al dit en Fferrer que metra en poder de quels en que poder vera el fet, la postat e tota re que el haia aut ne pres del dit en Jacme i que-l dit Jacma fasa atrastal, que meta en poder d'aquels mateys tot-so que-l dit Jacme a-pres del dit en Fferrer ne aga fet pendra; e que aquels que-u tengan, en determenen breument e sens plet. Perque-ns escures, senyer, que-l dit en Fferrer se posa en gran raho e lo dit en Jacme no vol fer les damuntdites coses apar que vuila fugir a-justicia e a-roaho e vuila usar de força e de poder contra lo dit en Fferrer.

Perque-us pregam, senyer, e-us requerim, axi com aqueil a qui nos e la dita ciutat nos tenim per tenguts,

(fol. 44v.).

que vos al dit Jacme e al dit Bort no donets secors ne ajuda, ne donets lisencia que nul hom dels vostres faent mal al dit en Fferrer ne a les coses sues ne als seus, car nos en defendre lo dit Fferrer ne aydar aqueil en son dret defeilir no podem axi-com-a-honrat ciuteda nostre.

E d'aço, senyer, vos pregam que haviam vostra resposta per lo portador de las presens.

Datum Barchinone, tertius kalendes september.

DOCUMENT NÚM. 7

(fol. 71.v)

Al molt noble e honrat baro en Ramon Folch, per la gracia de Deu, vescomte de Cardona.

Los Conseylers, els prohomens de la ciutat de Barchinona.

Salut ab tota honor e servey. Fem vos saber que d'aquests dies poc ha, vos tramesem unes letres sobre-l fet de-l'honrat en Fferrer de Manresa, ciuteda nostre, e de-l'honrat en Jacme Ca Bleda. En les quals letres les altres coses vos fayem saber que nos erem appareylats que nos fariem venir lo dit honrat en Fferrer de Manresa ab lo dit honrat en Jacme Ca Bleda de la questio, lo contrast que es entre ells a tota raho e tota agualtat en poder de homens criminals sens tot plet e figura de juy e encara en for d'anima, si lo dit en Jacme Ca Bleda s'i vol obligar.

De les quals letres ne de les coses en aqueiles contengudes de vos segura resposta no havem hauda, jassia ço que-l correu qui-us porta les dites letres vos reques de la resposta e vos digues-li que l'ens trametriets per l correu vostre segons que lo dit correu nos ha dit. Perque-us pregam que vos, de les primeres dites letres que nos façats, ens trametats resposta per lo portador de la present. E si res vos plau que nos e la dita ciutat façam per vos, rescrivits-nos-en fiansosament.

Datum Barchinone.

CITACIONS BIBLIOGRÀFIQUES

(1) GARÍ I SIUMELL, J.A.: *Descripción e Historia de la villa de Villanueva y Geltrú*. Vilanova i la Geltrú. Imprenta de Leandro Creus. 1860. pàg. 34

(2) MIRET I SANS, *Les Cases de Templers i Hospitalers a Catalunya*. Barcelona 1910. pàg. 358.